

Sprawozdanie z realizacji

„PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2018-2020 DLA MIASTA
ZDUŃSKA WOLA”

za 2019 rok

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli
Koordynator Programu Wspierania Rodziny
na lata 2018-2020 dla Miasta Zduńska Wola

Zaakceptował:

PREZYDENT MIASTA

Konrad Pokora

Zduńska Wola, marzec 2020

Wstęp.

W ramach Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 dla Miasta Zduńska Wola, zwanego dalej „Programem”, realizowane działania są zadaniami własnymi gminy, których obowiązek realizacji wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

Sprawozdanie z realizacji zadań zostało opracowane na podstawie danych przekazanych przez podmioty działające w obszarze wspierania rodziny Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, zwanemu dalej „Ośrodkiem”, który jest koordynatorem realizacji Programu w zakresie zadań w nim ujętych. Zgodnie z zapisami Rozdziału X – Monitorowanie Programu, Dyrektor Ośrodka w terminie do dnia 31 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie, przedkłada je Radzie Miasta Zduńska Wola wraz z przedstawieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny na 2020 rok.

I. Zadania gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
  - 1) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
  - 2) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
  - 3) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Finansowanie:
  - 1) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
  - 2) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 powołanej ustawy, tj. przez rodzinę wspierającą.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 i 3a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art. 177 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań zleconych gminy należy:

- 1) Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1, rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi;
- 2) Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez wojewodę.

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:
  - 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
  - 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
  - 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
  - 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
  - 5) pomocy w integracji rodziny;
  - 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
  - 7) dążeniu do reintegracji rodziny.
2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:
  - 1) pracy z rodziną;
  - 2) pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka.
3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i z aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

III. Szczegółowy sposób realizacji zadań ujętych w Programie w 2019 roku.

1. Cel szczegółowy: wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Głównym założeniem Programu jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny oraz jej prawidłowe funkcjonowanie. Na potrzeby realizacji powyższego celu Ośrodek zatrudnił w 2019 r. 2 asystentów rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Asystenci zostali zatrudnieni na czas nieokreślony, a wynagrodzenie sfinansowano ze środków własnych budżetu Miasta. Łącznie w okresie sprawozdawczym ze wsparcia asystentów rodziny skorzystały 34 rodziny.

Zakres obowiązków asystenta rodziny został wyszczególniony w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W Ośrodku rolą asystenta rodziny była pomoc rodzinie w poprawie jej sytuacji życiowej, nauka prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Ponadto asystent wspierał aktywność społeczną i zawodową rodziny, motywował jej członków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Do zadań asystenta należało także: motywowanie do udziału

w zajęciach grupowych dla rodziców kształtujących prawidłowe wzorce rodzicielskie i umiejętności psychospołeczne, interwencje w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci. Asystenci przekazywali informacje na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, uświadamiali rodziców, jaką pełnią rolę wobec dzieci, wskazywali korzyści z tworzenia pozytywnych wzorców, dostarczali informacje dotyczące sposobów i miejsc spędzania wolnego czasu z dziećmi, prowadzili treningi umiejętności wychowawczych oraz organizacji dnia codziennego, w tym podziału obowiązków między członków rodziny. Asystenci zachęcali rodziców do okazywania dzieciom miłości, motywowali ich do dbałości o edukację i rozwój dziecka, do kontrolowania osiągnięć szkolnych dzieci, pokazywania korzyści z uczęszczania dziecka do szkoły, przedszkola czy żłobka, towarzyszyli w kontaktach z nauczycielami, pedagogami. W razie niepokojących objawów w zachowaniu dziecka motywowali rodziców do zdiagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń dysfunkcyjnych dzieci w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub innych poradniach specjalistycznych.

Wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka odbywała się w 2019 r. się poprzez:

- 1) wspieranie rodzin i dzieci przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, współpraca w tym zakresie z placówkami oświatowymi;
- 2) organizowanie zajęć w świetlicach środowiskowych dla dzieci z rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży w zakresie problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r., Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020 oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 4) prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego, socjalnego, oraz psychopedagogicznego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji rodzinnych;
- 5) realizację projektów socjalnych o charakterze środowiskowym na rzecz osób i rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- 6) rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących możliwości uzyskania pomocy w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, Ośrodku oraz instytucjach działających na rzecz rodziny;
- 7) doskonalenie kadry z zakresu wspierania rodziny celem tworzenia systemu pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych poprzez szkolenia;
- 8) spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i działających w jego ramach Grup Roboczych w zakresie wspierania rodzin doświadczających przemocy w rodzinie;
- 9) świadczenie pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób w ich środowisku społecznym, wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej, reprezentowanie osób niepełnosprawnych w różnych instytucjach;
- 10) prowadzenie grup wsparcia, organizowanie dla rodzin spotkań i warsztatów rozwijających umiejętności opiekuńczo-wychowawcze;

- 11) współpracę z instytucjami działającymi na rzecz rodzin wymagających wsparcia m. in. Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Zduńskiej Woli, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli, Urzędem Miasta Zduńska Wola, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Strażą Miejską, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi, Sądem Rejonowym, Prokuraturą Rejonową, placówkami służby zdrowia;
- 12) udział w postscriptum do II konferencji Empatyczna edukacja - Empatyczna Polska organizowanym przez Panią Annę Szulc - nauczyciela I Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli, poświęconej zagadnieniu polskiej szkoły, sposobów rozwiązania jej problemów poprzez wykorzystanie efektywnych metod kształcenia i wiedzy, która wspiera procesy uczenia się uczniów i pracę nauczyciela. W konferencji udział wzięli pracownicy socjalni, asystenci rodziny i rodziny objęte wsparciem naszego Ośrodka. Celem głównym spotkań było poznanie komunikacji szczerzej, opartej na faktach i pozwalającej znaleźć satysfakcjonujące rozwiązanie oraz poznanie etapów dojrzewania ośrodkowego układu nerwowego, konsekwencji zmian w okresie adolescencji i szukania rozwiązań w zrozumieniu nastolatka;
- 13) realizację projektów socjalnych:
  - a) „Mieszkanie bez długu”, którego celem głównym było stworzenie warunków umożliwiających spłatę zadłużenia czynszowego przez osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej,
  - b) „Wspólnymi siłami”, którego celem było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym,
  - c) „Bezpieczny rejon”, który miał na celu wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami oraz zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we wszystkich sferach życia, jednocześnie budowanie zaufania mieszkańców miasta do wszystkich podmiotów działających na ich rzecz,
  - d) „Aktywna mama”, który miał na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez poprawę społecznego funkcjonowania, poprawę relacji z dziećmi, wsparcie samotnych matek, pokazanie aktywnych form spędzania czasu wolnego,
  - e) „Żyjmy zdrowo i aktywnie”, który miał na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez poszerzenie świadomości dzieci i rodziców w zakresie zdrowego odżywiania, poznawanie zdrowego stylu życia, planowanie budżetu domowego, przekazanie wiedzy dot. zdrowego jadłospisu, pokazanie i zachęcanie do aktywności fizycznej,
- 14) organizacja konferencji pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka” we współpracy ze Społeczną Akademią Nauk w Zduńskiej Woli w ramach, której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej” z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji

zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konferencja skierowana była do przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, kuratorów sądowych, prokuratury, oświaty (w szczególności do uczniów szkół średnich), służby zdrowia i innych jednostek zaangażowanych bezpośrednio lub pośrednio w tematykę profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

15) realizacja projektu pt. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Dzięki współpracy w ramach projektu został utworzony Lokalny Koszyk Usług, który zawiera usługi realizowane przez poszczególnych kooperantów uczestniczących w projekcie. W pięciu rodzinach wytypowanych do pracy w ramach modelu prowadzona jest systematyczna praca socjalna wraz z zaproszonymi do współpracy specjalistami innych instytucji. Dla pięciu pracowników socjalnych zaangażowanych w realizację projektu odbywają się zajęcia indywidualne z coachem.

Poniższa tabela przedstawia realizatorów działań podejmowanych w 2019 r. w zakresie wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 1. Dane dotyczące działań wspierających rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Działanie	Realizator	Wskaźniki	Źródła finansowania
Wspieranie rodzin i dzieci przez: - pracownika socjalnego, - psychologa, - asystenta rodziny	Ośrodek	368 rodzin 159 osób 34 rodziny	środki własne Miasta Zduńska Wola
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, Działalność Grup Roboczych	Ośrodek	4 spotkania 143 spotkania	środki własne Miasta Zduńska Wola
Indywidualne poradnictwo: - psychologiczne, - prawne, - socjalne, - terapeutyczne	Ośrodek	363 porady 245 porad 307 porad 262 porady	środki własne Miasta Zduńska Wola
Prowadzenie oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach środowiskowych	Ośrodek	47 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola

Prowadzenie rodzinnej integracji, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny	Ośrodek	5 projektów socjalnych	środki własne Miasta Zduńska Wola
Doskonalenie współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami prowadzącymi pracę z dzieckiem i rodziną	Urząd Miasta Zduńska Wola, Ośrodek, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zduńskiej Woli, Podmioty lecznicze, placówki oświatowe z terenu Miasta Zduńska Wola	368 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie inicjowania i promowania form wspierania rodziny	Ośrodek, TBS „Złotnicki” spółka z o.o.	Projekt socjalny „Mieszkanie bez długu”	środki własne Miasta Zduńska Wola
	Ośrodek, PCPR, Dom Dziecka w Wojstawicach, placówki oświatowe, Zespół Szkół Aktywności Zawodowej, Biblioteka Pedagogiczna, Zduńskowolski Szpital Powiatowy sp. z o.o., SPZOZ, firmy prywatne	Projekt socjalny „Wspólnymi siłami”	
	Ośrodek, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, firmy prywatne	Projekt socjalny „Aktywna mama”	

	Ośrodek, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, TBS „Złotnicki” spółka z o.o., Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Zduńskiej Woli, Zduńskowolski Szpital Powiatowy sp. z o.o.	Projekt „Bezpieczny rejon”	
	Ośrodek, firmy prywatne	Projekt socjalny „Żyjmy zdrowo i aktywnie”	

Placówki oświatowe inicjowały różne formy wspierania rodziny i realizowały następujące działania:

- 1) pomoc specjalistyczną, porady, konsultacje psychologa i pedagoga dla dzieci i rodziców;
- 2) programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży m.in.: „STOP dopalaczom – wybieramy zdrowie”, Program „DEBATA”, „Moje życie po szkole”, „Trzymaj Formę”, „Myślę pozytywnie-wybijam zdrowie”, „Bieg po zdrowie”, „Akademia Bezpiecznego Puchatka”, „Łódzkie dba o zdrowie”, „Między nami Kobiетkami”, „Program szkoły Pozytywnego Myślenia”, „Dobrze cię widzieć”, „Czyste powietrze wokół nas”, „W Zaczarowanej Krainie każde dziecko wie, aby zdrowym być trzeba ruszać się”, „Zdrowe zębki mam, bo o nie dbam”, „Razem, a nie obok”, „Bezpieczny czysty zdrowy – do zabawy gotowy”, „Jedźmy odpowiedzialnie”, „Przyjaciele Zippiego”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Tak czy Nie”, „Stop agresji i przemocy w szkole”, „Wzorowa łazienka”, „Owoce, warzywa, i mleko w szkole”, „Żyj smacznie i zdrowo”;
- 3) projekt ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego „Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności w Publicznych Przedszkolach Miasta Zduńska Wola”;
- 4) promowanie wartości rodziny, integracji przeciwdziałającej marginalizacji, tj. festyny rodzinne, pikniki, uroczystości okolicznościowe, warsztaty, dni otwarte, zajęcia otwarte;
- 5) podjęły pracę z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym, analizowano sytuację rodzinną dziecka, w razie potrzeby udzielano pomocy, współpracowano z asystentami rodzin, kuratorami, wychowawcami, pracownikami socjalnymi;
- 6) w ramach udzielania pomocy rodzinom w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych prowadziły ścisłą współpracę z rodzicami biorącymi udział w procesie wychowania i kształcenia dzieci, angażowano rodziców do udziału w życiu placówki (zebrania grupowe, uroczystości, imprezy okolicznościowe, festyny, pikniki, wycieczki, inne formy), organizowano szkolenia, prelekcje, odczyty, warsztaty dla rodziców w celu

rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, zapraszano rodziców na zajęcia otwarte, oferowano fachową literaturę;

- 7) organizowały zajęcia logopedyczne i korekcyjno-kompensacyjne, spotkania edukacyjne z lekarzem pierwszego kontaktu, zajęcia otwarte i warsztaty dla rodziców, konsultacje logopedyczne dla rodziców, zajęcia kształtujące właściwe postawy wśród dzieci „Jestem grzeczny nie wstydzę się mojego zachowania”, „Mój wygląd świadczy o mnie”, podejmowanie działań w celu zapobiegania rozwojowi problemów u dzieci w obszarze zdrowia psychicznego i zaburzeń emocjonalnych związanych z pobytem w przedszkolu;
- 8) prowadziły konsultacje i poradnictwo dla rodziców, opiekunów i uczniów;
- 9) współpracowały z Ośrodkiem, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
- 10) brały udział w akcjach charytatywnych, współpracowały z organizacjami pozarządowymi;
- 11) organizowały prelekcje, porady, warsztaty dla rodziców rozwijających umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, grupy wsparcia dla rodziców uczniów niepełnosprawnych;
- 12) organizowały szkolenia mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się wspieraniem rodzin.

2. Cel szczegółowy: praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych

Bardzo ważnym elementem wspierania rodziny w sytuacjach kryzysowych jest kompleksowa pomoc, którą Ośrodek realizował w 2019 r. poprzez:

- 1) Poradnictwo w zakresie pomocy:
  - psychologicznej m.in. poradnictwo indywidualne, oddziaływania terapeutyczne, konsultacje, wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczej rodziny,
  - prawnej m.in.: formułowanie pism urzędowych, porady prawne,
  - pomocy socjalnej m.in. udzielanie kompleksowej informacji o możliwości uzyskania wsparcia, indywidualny kontakt z osobami potrzebującymi pomocy;
- 2) Pracę socjalną świadczoną przez pracowników socjalnych na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin w ich środowisku społecznym, w tym stała współpraca z asystentami rodziny;
- 3) Udzielanie informacji, edukowanie w zakresie przemocy w rodzinie, m. in. w placówkach służby zdrowia, instytucjach publicznych, placówkach oświatowych;
- 4) Analizę i ocenę sytuacji dziecka i pomocy rodzinie w ramach Zespołu ds. Okresowej Oceny Dziecka działającego w Świetlicy środowiskowej *Zduńskowolskie Centrum Integracji*, w skład którego wchodzi wychowawcy świetlicy, pracownicy socjalni, specjaliści Punktu ds. Przemocy w Rodzinie.
- 5) Prowadzenie Świetlicy środowiskowej *Zduńskowolskie Centrum Integracji*, w której zajęcia odbywały się w ciągu roku szkolnego od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-19.00, natomiast podczas wakacji od godz. 11.00 do 14.00. Zajęcia prowadzone były przez dwóch wychowawców. W zajęciach w świetlicy łącznie uczestniczyło 47 dzieci, w szczególności: zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających problemy w nauce, pochodzących z rodzin z problemem uzależnienia i przemocy. Praca

wychowawcza uwzględniała zainteresowania potrzeby i oczekiwania dzieci uczęszczających do świetlicy. Zajęcia odbywały się w oparciu o comiesięczny plan zajęć sporządzany dla uczestników świetlicy przez wychowawców. Świetlica oferowała następujące formy pracy z dziećmi: codzienne odrabianie lekcji, gry stolikowe, zajęcia manualne: plastyczne, techniczne, gry i zabawy edukacyjne, zabawy ruchowe, zajęcia muzyczne, gry i zabawy zręcznościowe, zajęcia komputerowe, konkursy, turnieje, rozgrywki, gry i zabawy na świeżym powietrzu, zajęcia dydaktyczne, oglądanie filmów edukacyjnych i bajek, laboratoria chemiczne, pogadanki profilaktyczne z zakresu zdrowego żywienia, szkodliwości używek, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Organizowane były warsztaty z psychologiem – 2 x po 1,5 godziny w zakresie pracy z emocjami, nabywania umiejętności związanych z rozładowywaniem stresu, nabywania umiejętności komunikowania się w grupie. W indywidualnych spotkaniach z psychologiem brało udział 8 dzieci i dwoje rodziców. Dzieci oraz rodzice potrzebujący wsparcia mogli skorzystać z pomocy psychologa pracującego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie.

W ramach działań Świetlicy środowiskowej *Zduńskowolskie Centrum Integracji* zorganizowane zostały:

- imprezy i spotkania okolicznościowe m.in.: Dzień Babci i Dziadka, bal karnawałowy w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli, Dzień Matki i Ojca, Dzień Dziecka, spotkanie wielkanocne, spotkanie mikołajkowe, spotkanie wigilijne, udział w ofercie letniej Miejskiego Domu Kultury w Zduńskiej Woli pn. „Kolorowa Lokomotywa”, piknik w Domu Pomocy Społecznej w Przatówku, bal przebierańców Halloween, obchody 5-lecia Świetlicy środowiskowej *Zduńskowolskie Centrum Integracji*,
- wycieczki do Skansenu Lokomotyw Zduńska Wola Karsznice, do Torunia,
- spotkania edukacyjne i hobbystyczne m.in.: w Miejskiej Bibliotece Publicznej podczas „Maratonu czytania”, w wystawie fotograficznej pn. „Zza krat”, dwa spotkania z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, którzy przeprowadzili zajęcia edukacyjne dotyczące poruszania się pieszych oraz rowerzystów po drogach publicznego użytku, stosowania cyberprzemocy przez rówieśników oraz osoby dorosłe, dwa spotkania ze Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, które funkcjonariusze przeprowadzili zajęcia na temat prawidłowości zachowań podczas różnych niebezpiecznych zdarzeń np. podczas spotkania z groźnym psem oraz udzielenia pierwszej pomocy,

oraz dzieci wzięły udział w konkursie ekologicznym „Mistrz Recyclingu”.

Świetlica współpracowała z Miejskim Domem Kultury w Zduńskiej Woli, Miejską Biblioteką Publiczną w Zduńskiej Woli, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola w tym Skansenem Lokomotyw Zduńska Wola Karsznice, Klubem „Uśmiech Seniora”, I Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli w zakresie pomocy wolontariuszy w odrabianiu lekcji, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, Domem Pomocy Społecznej w Przatówku;

- 6) Podejmowanie działań integrujących i wspierających rodziny w ramach projektów socjalnych: „Wspólnymi siłami”, „Mieszkanie bez długu”, „Bezpieczny rejon”, „Aktywna mama”, „Żyjmy zdrowo i aktywnie”;

- 7) Prowadzenie monitoringu rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej;
- 8) Propagowanie informatorów o działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie oraz rodzajach przemocy, formach pomocy świadczonej na rzecz osób doświadczających przemocy lub zagrożonych stosowaniem przemocy.

Tabela 2 Dane dotyczące realizowanych działań w celu zapobiegania sytuacji kryzysowej

Działanie	Realizator	Wskaźniki	Źródła finansowania
Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	Ośrodek	368 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Konsultacje i poradnictwo	Ośrodek	368 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Terapie i mediacje	Ośrodek	38 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Organizowanie grup wsparcia, grup samopomocowych, warsztatów w ramach projektów socjalnych pt. "Aktywna mama", „Wspólnymi siłami” oraz Punktu ds. Przemocy w Rodzinie	Ośrodek	13 spotkań	środki własne Miasta Zduńska Wola
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie	Ośrodek	368 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola

W roku 2019 r. Ośrodek na podstawie postanowień Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli III Wydział Rodzinny i Nieletnich zobowiązany został do składania sprawozdań z przebiegu pracy z rodziną zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w związku z ograniczeniem władzy rodzicielskiej w przypadku 71 rodzin.

Urząd Miasta Zduńska Wola w 2019 r. podejmował działania na rzecz dzieci i rodzin pochodzących z grup ryzyka lub rodzin, w których występuje problem uzależnień czy przemocy, poprzez objęcie oddziaływaniami opiekuńczo-wychowawczymi w 2 placówkach wsparcia dziennego prowadzonych w formie świetlic środowiskowych przez:

- Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” - Świetlica Środowiskowa „Trampolina”,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli - Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji.

W ramach otwartego konkursu ofert Miasto Zduńska Wola przekazało ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r. dotację celową w wysokości 73 000 zł organizacji pożytku publicznego prowadzącej placówkę wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej dla 30 dzieci – Zgromadzeniu Zakonnemu Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” - Świetlica Środowiskowa „Trampolina”.

Miasto finansowało placówkę wsparcia dziennego pn. „Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji, prowadzoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli. Ze środków Programu w 2019 r. przeznaczono 107 644 zł na jej funkcjonowanie.

Ww. podmioty prowadzące placówki wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej:

- realizowały zadania wspomagające rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem,
- realizowały zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, zdrowia w formie warsztatów, zajęć profilaktyczno-edukacyjnych,
- prowadziły zajęcia podejmujące zagadnienia agresji, samoakceptacji, współpracy w grupie,
- prowadziły zajęcia służące rozwijaniu zainteresowań: komputerowe, plastyczne, kulinarne, sportowe, teatralne, kulturalne (kino, teatr),
- organizowały wycieczki krajoznawcze, gry i zabawy,
- wspierały podopiecznych w nauce, służyły pomocą w odrabianiu prac domowych,
- organizowały uroczystości.

60 dzieci i młodzieży w świetlicach środowiskowych miało zapewnione dożywianie.

W szkołach podstawowych, przedszkolach publicznych były realizowane programy profilaktyczne finansowane przez Miasto Zduńska Wola, w tym rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji:

- 1) „Przyjaciele Zippiego” - program promocji zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci, uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Programem objęto 50 dzieci w przedszkolach, 173 uczniów szkół podstawowych, 223 rodziców. Program realizowało 8 nauczycieli;
- 2) 35 dwugodzinnych zajęć profilaktycznych w formie warsztatowej w ramach programu profilaktycznego „Spójrz inaczej”, skierowanego do 953 uczniów szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola (Szkoły Podstawowe Nr: 2, 6, 7, 11,13). Celem programu jest uczenie lepszego rozumienia siebie i innych, rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb i wyrażania emocji w konstruktywny sposób, lepszego radzenia sobie z różnymi problemami, umiejętności dobrego współżycia z innymi i znajdowania oparcia w trudnych sytuacjach, tak aby w przyszłości nie sięgać w tym celu po środki uzależniające;
- 3) 7 dwugodzinnych zajęć profilaktycznych w formie warsztatowej w ramach programu profilaktycznego „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, skierowanego do 149 uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych z terenu miasta Zduńska Wola (Szkoły Podstawowe nr: 9, 10, 11). Celem programu jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenie ostrożności i zmniejszenie otwartości na kontakty z tymi produktami. Program porusza również tematykę najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana;
- 4) 11 warsztatów z programu „DEBATA” skierowanego do 411 uczniów klas V-VII szkół

podstawowych (Szkoły Podstawowe Nr: 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11 12, 13). Program „Debata” ma za zadanie opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród młodzieży, uświadamia zagrożenia wynikające z korzystania ze środków psychoaktywnych.

Miasto zorganizowało:

- 1) 2 szkolenia dwugodzinne w formie warsztatowej dla rady pedagogicznej (32 nauczycieli) oraz 37 rodziców uczniów klas IV i V Szkoły Podstawowej Nr 10 w Zduńskiej Woli w zakresie takich zagadnień jak: przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, rozumienie istoty konfliktu (przyczyna i jego konsekwencje), rozwijanie procesów samopoznania – rozpoznawanie negatywnych emocji, ukazanie różnicy pomiędzy zachowaniami asertywnymi a agresywnymi oraz praca z dzieckiem;
- 2) W dwóch szkołach podstawowych (SP 2 i SP 11), dla których organem prowadzącym jest Miasto Zduńska Wola, uczniowie, rodzice i nauczyciele zostali objęci dodatkową pomocą psychologiczną, finansowaną ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r. Pomoc psychologiczna udzielana uczniowi polegała na rozpoznaniu jego potrzeb oraz pomocy w zakresie zgłaszanych problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi, przemocą, pomocy w radzeniu sobie ze stresem. Pomoc psychologiczna udzielana w szkole rodzicom uczniów i nauczycielom polegała na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy psychologicznej dla uczniów, udzielaniu pomocy i porad ofiarom przemocy w szkole, rodzinie, w sytuacjach kryzysowych podejmowaniu terapeutycznych i interwencyjnych;
- 3) Dla uczniów klas I-III i IV-VIII z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień prowadzone były przez socjoterapeutę-psychologa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń-czerwiec i wrzesień-grudzień 2019 r., zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii. Socjoterapeuta objął pomocą 14 uczniów i ich rodziców, odbył 33 godziny spotkań/konsultacji z rodzicami. Uczniowie uczyli się budowania wzajemnego zaufania i poczucia bezpieczeństwa, eliminowania zachowań agresywnych, współdziałania w grupie, rozwiązywania konfliktów bez stosowania agresji, wzmacniania więzi rodzinnych, wyrabiania postaw asertywnych, wypracowywania norm akceptowanych przez środowisko, wzmacniania poczucia własnej wartości, promowania zdrowego stylu życia, umiejętności komunikowania się, nawiązywania kontaktów z otoczeniem. Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były w oparciu o programy profilaktyczne m.in. „W blasku wschodzącego słońca”, „Spójrz inaczej”, „Trening zastępowania agresji”, „Przyjaciele Zippiego”. „Gry i zabawy interaktywne”, „Gry i zabawy na dobry klimat w grupie”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli wspiera rodziny zastępcze zamieszkujące powiat zduńskowolski. W 2019 r. udzielano poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego swoim podopiecznym tj. rodzinom zastępczym, dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych, usamodzielnionym wychowankom rodzin zastępczych i placówek, a także innym osobom, które zgłaszały się po pomoc i wsparcie. Od 1.10.2018 r. instytucja realizuje projekt pn. „Rodzinka jest dobra

na wszystko” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Uczestnikami są dzieci wychowujące się w pieczy zastępczej, rodziny zastępcze, pracownicy Domu Dziecka i PCPR, opiekunowie prawni, osoby bliskie dziecku, osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, małżonkowie rodziców zastępczych oraz rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W projekcie bierze udział 30 rodzin zastępczych i jeden rodzinny dom dziecka. Liczba uczestników na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 193 osoby. W ramach projektu zatrudnionych jest 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog oraz zapewnione jest poradnictwo prawne, a także grupa wsparcia dla rodzin zastępczych, opiekunów prawnych, osób bliskich i rodziców biologicznych. Rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni uczestniczyli w spotkaniach grup wsparcia, podczas których poruszane były tematy z zakresu opieki i wychowania. Podczas 10-dniowego wyjazdu terapeutycznego do Suchedniowa w Górach Świętokrzyskich odbyły się warsztaty z zakresu kompetencji społecznych prowadzone przez psychologów i pedagogów. W okresie od marca do grudnia 2019 r. przeprowadzony został trening zaradności życiowej dla wychowanków z pieczy zastępczej od 15 roku życia mający m.in. na celu przygotowanie podopiecznych do samodzielnego życia po opuszczeniu pieczy, racjonalnego gospodarowania posiadanym budżetem. W czerwcu i listopadzie odbyły się wyjazdy rozwijające potrzeby edukacyjno-kulturalne u wychowanków pieczy zastępczej tj. do kina i teatru. Natomiast dzieci mające wady postawy i problemy z kręgosłupem objęto pomocą fizjoterapeuty w formie indywidualnych zajęć z fizjoterapeutą w miejscu zamieszkania dziecka. Dla pracowników PCPR i Domu Dziecka w Wojsławicach zorganizowano 2-dniowe szkolenie z zakresu „Więź jako czynnik ochronny”.

Dla nowopowstałych rodzin zastępczych PCPR zorganizowało 30-godzinne szkolenie, które obejmowało zagadnienia m.in. z zakresu prawa rodzinnego, specyfiki pieczy zastępczej, elementów pedagogiki i psychologii, podstaw wiedzy o rozwoju fizjologicznym i zdrowiu dziecka. Rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni biorący udział w projekcie pt. „Rodzina jest dobra na wszystko” w roku 2019 uczestniczyły w spotkaniach grup wsparcia, podczas których poruszane były tematy z zakresu opieki i wychowania.

W dniu 21.07.2019 r. odbyła się trzecia edycja „Niebieskiego Pikniku” na terenie Powiatowego Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego przy ulicy Dolnej 41 w Zduńskiej Woli. Organizatorami imprezy plenerowej była Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli. Inicjatywa miała charakter otwarty i dotyczyła bezpieczeństwa na drodze, w codziennym życiu oraz integracji rodzin. Przygotowano konkursy, loterię fantową, zabawy, uczono zasad udzielania pierwszej pomocy, przy użyciu alkoholu i narkotyków można było sprawdzić jak na uczestnika ruchu drogowego działa alkohol i środki odurzające, odbył się także pokaz sprzętu wojskowego, policyjnego i strażackiego. W zorganizowanych punktach można było zasięgnąć informacji na temat instytucji świadczących pomoc osobom potrzebującym m.in. z zakresu przemocy, ponadto można było porozmawiać z policjantami, poznać swojego dzielnicowego. Podczas ww. imprezy promowano również rodzicielstwo zastępcze i osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej mogły zasięgnąć informacji, jakie wymogi muszą spełniać kandydaci na rodzinę zastępczą.

PCPR w Zduńskiej Woli i Dom Dziecka w Wojsławicach w 2019 r. nawiązały współpracę z Fundacją „Innopolis” w Łodzi, która realizowała projekt pt. „Znajdź pomysł

na siebie” dofinansowany ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Projekt polegał na organizowaniu spotkań z młodzieżą, mających na celu aktywizowanie młodych osób do szukania sensu życia, w którym najważniejsze są szacunek, miłość i akceptacja, a świat bez nałogów i przemocy jest atrakcyjny. Natomiast dla kadry pedagogicznej szkół, wychowawców Domu Dziecka i pracowników PCPR odbyły się warsztaty z zakresu interwencji kryzysowej.

Placówki oświatowe w ramach zapobiegania sytuacjom kryzysowym:

- 1) prowadziły konsultacje ze specjalistami: logopedą, psychologiem i pedagogiem specjalnym, lekarzem, pielęgniarką, kuratorem, współpracowały z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Komendą Powiatową Policji, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Strażą Miejską, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- 2) współpracowały z ośrodkami pomocy społecznej w celu zapewnienia dzieciom gorącego posiłku;
- 3) wspierały rodziny w działaniach na rzecz edukacji i rozwoju dziecka – pomoc psychologiczno-pedagogiczna, zapewniały wsparcie w postaci zwiększonej opieki (pomoc nauczyciela), dostosowały sale do zajęć do pracy z dzieckiem z orzecznym stopniem niepełnosprawności;
- 4) realizowały programy profilaktyczne i zdrowotne dla dzieci i uczniów z zakresu zdrowego żywienia i edukacyjne;
- 5) zapewniały pomoc psychologiczną poprzez rozmowę i terapię z powodu następujących problemów: braku umiejętności opanowania emocji, niskiego poczucia własnej wartości, braku umiejętności i chęci funkcjonowania w grupie rówieśniczej, nieumiejętności inicjowania kontaktów z rówieśnikami, wybuchów agresji, niskiego zasobu słownictwa nadmiernego korzystania z gier komputerowych, poczucia odrzucenia i osamotnienia, problemów z konstruktywnym radzeniem sobie ze stresem w sytuacjach trudnych dla dziecka, zachowań opozycyjno-buntowniczych, nadmiernej troski rodzicielskiej nie dającej dziecku możliwości samodzielnego funkcjonowania prowadzącej do braku zaradności i poczucia obowiązku u dziecka, kłótni i zachowań agresywnych między rodzeństwem mających wpływ na funkcjonowanie całej rodziny, niewłaściwej komunikacji między dzieckiem a rodzicami, przerzucania wychowania dziecka na szkołę i nauczycieli, osobistych problemów rodziców i nieumiejętności ich rozwiązania rzutujących na samopoczucie dziecka (dyżury psychologa, pedagoga, informowanie rodziców o instytucjach działających na rzecz pomocy rodzinie, ulotki, plakaty),
- 6) realizowały z rodzicami spotkania dot. m.in. rozwijania umiejętności wychowawczych i opiekuńczych, rozwiązywania problemów edukacyjno-wychowawczych i związanych z niedostosowaniem społecznym dzieci;
- 7) prowadziły działania interwencyjne w przypadkach niewydolności wychowawczej, zagrożenia bezpieczeństwa dziecka;
- 8) udział w postscriptum do II konferencji Empatyczna edukacja – Empatyczna;
- 9) uczestniczyli w konferencji pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka” w ramach, której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie?

3. Cel szczegółowy: zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie

W ramach realizowanych w 2019 roku działań mających zapewnić bezpieczeństwo dziecku i rodzinie, we współpracy z Urzędem Miasta Zduńska Wola Ośrodek podejmował następujące działania:

- 1) zapewniono wsparcie finansowe i rzeczowe rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej;
- 2) sfinansowano wynagrodzenie 2 asystentów rodziny;
- 3) współfinansowano pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 4) współfinansowano pobyt dzieci w pieczy zastępczej;
- 5) finansowano dożywianie dzieci i młodzieży w trakcie nauki w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”;
- 6) organizowano i finansowano działania opiekuńczo-wychowawcze w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji.

Tabela 3 Dane dotyczące rodzin objętych ww. działaniami

Działanie	Realizator	Wskaźniki	Źródła finansowania
Zapewnienie wsparcia finansowego, rzeczowego i w naturze rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Ośrodek	368 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Organizowanie i finansowanie dożywiania dla dzieci i młodzieży w trakcie nauki i w trakcie zajęć pozalekcyjnych	Ośrodek	318 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola, dotacja celowa
Organizowanie i finansowanie czasu wolnego w świetlicach środowiskowych	Ośrodek	47 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola
Finansowanie asystenta rodziny	Ośrodek	2 asystentów	środki własne Miasta Zduńska Wola
Współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Miasta w rodzinach zastępczych	Ośrodek	49 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola, środki zewnętrzne - powiat
Współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Miasta w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	Ośrodek	9 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola, środki zewnętrzne-powiat

W celu realizacji działania nr 1 Programu zorganizowano:

- 1) 2 szkolenia dwugodzinne w formie warsztatowej dla rady pedagogicznej (32 nauczycieli) oraz 37 rodziców uczniów klas IV i V Szkoły Podstawowej Nr 10 w Zduńskiej Woli w zakresie takich zagadnień jak: przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, rozumienie

istoty konfliktu (przyczyna i jego konsekwencje), rozwijanie procesów samopoznania – rozpoznawanie negatywnych emocji, ukazanie różnicy pomiędzy zachowaniami asertywnymi a agresywnymi oraz praca z dzieckiem nadpobudliwym;

- 2) 6 szkoleń z programu rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”, adresowanego do rad pedagogicznych szkół podstawowych (SP Nr 6 – 56 nauczycieli, SP Nr 10 – 17 nauczycieli, SP Nr 11 – 24 nauczycieli, SP Nr 12 – 22 nauczycieli, SP Nr 13 – 28 nauczycieli). Program służy przygotowaniu nauczycieli, do podejmowania działań wobec uczniów przejawiających okazjonalnie zachowania ryzykowne, szczególnie sięgających po substancje psychoaktywne lub przejawiających zachowania agresywne;
- 3) szkolenie pt. „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskiej Karty”, skierowanego do pedagogów szkolnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zduńskiej Woli. Szkolenie dotyczyło takich zagadnień jak: podstawy prawne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacja procedury Niebieskiej Karty, zasady pracy z uczniem dotkniętym przemocą, organizacja pomocy dla ucznia dotkniętego przemocą, symptomy mogące świadczyć o stosowaniu wobec dziecka przemocy. Głównym celem szkolenia było zapoznanie z obowiązującymi aktami prawnymi regulującymi problematykę przemocy w rodzinie oraz zadaniami, kompetencjami i możliwościami interwencji szkoły w tym zakresie. Przedstawiciele oświaty są prawnie zobligowani do podejmowania określonych działań, które mają na celu udzielenie pomocy w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie ucznia. W szkoleniu wzięło udział 18 osób;
- 4) szkolenie dla 9 nauczycieli (SP Nr 6 – 2 nauczycieli, SP Nr 9 – 3 nauczycieli, SP Nr 10 – 1 nauczyciel, SP Nr 11 – 3 nauczycieli) uprawniające do realizacji programu rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”. Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” ma na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród nastolatków, ograniczenie pierwszych prób upijania się, wzmocnienie przekonania uczniów o możliwość odmowy w sytuacji presji rówieśniczej, wzrost wiedzy o negatywnych konsekwencjach picia alkoholu, osłabienie proalkoholowych postaw oraz wzmocnienie relacji na linii szkoła-uczeń-rodzice. Odbiorcami programu są uczniowie kl. IV i kl. V szkół podstawowych i ich rodzice.

W 2019 r. prowadzona była działalność informacyjna na rzecz mieszkańców miasta w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w podmiotach realizujących zadania w przedmiocie rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie. Informacje te zamieszczono na tablicach informacyjnych Urzędu Miasta Zduńska Wola i stronie internetowej Miasta Zduńska Wola.

Opublikowany został na stronie internetowej Miasta Zduńska Wola wykaz placówek udzielających pomocy w województwie łódzkim w zakresie: tymczasowego schronienia, specjalistycznego poradnictwa, pomocy psychologiczno-terapeutycznej i korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W siedzibie PCPR w roku ubiegłym regularnie co miesiąc odbywały się posiedzenia

dotyczące oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, na które zapraszani byli: przedstawiciele ośrodka adopcyjnego, asystenci rodziny lub pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej, rodziny zastępcze, pedagodzy szkolni, wychowawcy, rodzice biologiczni, kuratorzy sądowi oraz dzielnicowi. Celem posiedzeń było m.in. dokonanie oceny w zakresie możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, określania kierunków udzielania pomocy rodzinie zastępczej i biologicznej, wspólne poszukiwanie rozwiązań problemów, trudności. Ponadto w ciągu roku w zależności od potrzeb utrzymywano bezpośrednie kontakty z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny.

PCPR opracowało ulotkę informacyjną dotyczącą działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej wraz z danymi teleadresowymi wszystkich instytucji działających w powiecie zduńskowolskim na rzecz osób poszukujących specjalistycznej pomocy.

IV. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2020 rok

Na podstawie rozeznania potrzeb na 2020 r. w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje się wzrost środków finansowych Miasta niezbędnych do realizacji zadań. Potrzeby w zakresie zadań własnych przedstawiają się następująco:

Dział 855 – Rodzina

Rozdział – 85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych - 225 000 zł

Środki w tym rozdziale przeznaczone będą na wydatki związane z pobytem 9 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Rozdział – 85508

Rodziny zastępcze - 195 000 zł

Środki w tym rozdziale przeznaczone będą na wydatki związane z pobytem 51 dzieci w rodzinach zastępczych oraz planowanym umieszczeniem 2 dzieci w roku 2020.

Dział 852 – Pomoc społeczna

Rozdział – 85219

Środki przeznaczone będą na:

- wynagrodzenia dla 2 asystentów rodziny – 89 713 zł.

Dział 851 – Ochrona Zdrowia

Rozdział – 85154

Środki przeznaczone będą na:

- prowadzenie zajęć w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji – 113 000 zł.

Ośrodek planuje w 2020 r. objąć pomocą rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w formie świadczeń pieniężnych oraz w formie dożywiania dzieci w szkołach, przedszkolach, żłobkach i klubach dziecięcych.

Od stycznia 2017 r. wsparciem asystentów rodziny mogą być objęte również rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. Takie wsparcie gwarantuje ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 i 1818) w ramach programu rządowego. Planujemy, że w 2020 r. może być złożonych do 2 wniosków o przyznanie asystenta rodziny, środki finansowe na zatrudnienie asystenta w całości pokrywane będą w ramach programu.

V. Podsumowanie.

Przy realizacji Programu w 2020 r. należy kontynuować następujące kierunki działania:

- 1) kłaść główny nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, wzmacniać działania profilaktyczne, doskonalić metody pracy z rodziną, realizować różne formy pomocy rodzinie;
- 2) wspierać działające placówki wsparcia dziennego, kluby;
- 3) prowadzić poradnictwo, mediacje, pracę socjalną ukierunkowane na edukowanie rodziców;
- 4) stwarzać możliwości powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do domu rodzinnego;
- 5) poszerzać współpracę pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły, przedszkola, policja, sądy, organizacje pozarządowe, parafie);
- 6) kontynuować wsparcie asystentów rodziny, których zadaniem będzie wzmocnienie rodziny poprzez prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną;
- 7) organizować warsztaty, grupy wsparcia dla rodziców, w celu poprawy ich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych;
- 8) zabezpieczać podstawowe potrzeby bytowe rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.

Program zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci w mieście Zduńska Wola. Zawarte w Programie propozycje były realizowane w 2019 r. w toku bieżącej pracy przez niżej wymienione podmioty działające na rzecz rodzin i dzieci, które poprzez swoją pracę tworzą lokalny system opieki nad dzieckiem i rodziną: Ośrodek, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, placówki oświatowe, Komendę Powiatową Policji, Urząd Miasta Zduńska Wola, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, placówki służby zdrowia, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, parafie, Sąd Rejonowy, Prokuraturę Rejonową w Zduńskiej Woli.

Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe ich wsparcie.